

AANBESTEDINGSRECHT
2021/2023

onder redactie van:
Prof. mr. G.W.A. van de Meent
en
Mr. A. Stellingwerff Beintema

Ars Aequi Libri
Nijmegen 2021

De teksten zoals deze in werking zijn getreden op 1 februari 2021

ISBN: 978-94-9319-940-8

NUR 823

© 2021 Ars Aequi Libri, Nijmegen.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Stichting Ars Aequi Juridische uitgeverij.

Voorzover het maken van reprografische verveelvoudigingen uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16b Auteurswet 1912 j° het Besluit van 27 november 2002, *Stb.* 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp).

Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) dient men zich tot de Stichting PRO (Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp) te wenden. Voor het overnemen van een gedeelte van deze uitgave ten behoeve van commerciële doeleinden dient men zich tot de uitgever te wenden.

Hoewel aan de totstandkoming van deze uitgave de uiterste zorg is nagestreefd, kan voor de afwezigheid van eventuele (druk)fouten en onvolledigheden niet worden ingestaan en aanvaarden auteur(s), redacteur(en) en uitgever(s) deswege geen aansprakelijkheid.

Ontwerp: Nicolette Schuurman

BEKNOPTE INHOUDSOPGAVE

Beknorte inhoudsopgave	V
Uitgebreide inhoudsopgave	VII

INTERNATIONALE REGELGEVING

Overeenkomst inzake overheidsopdrachten	1
---	---

EUROPESE REGELGEVING

Richtlijn overheidsopdrachten voor werken, leveringen en diensten (2014/24/EU)	21
Richtlijn opdrachten in de sectoren water- en energievoorziening, vervoer en postdiensten (2014/25/EU)	175
Concessierichtlijn (2014/23/EU)	289
Drempelbedragen	351
Rechtsbeschermingsrichtlijn Overheid	353
Rechtsbeschermingsrichtlijn Speciale Sectoren	361
Vrijstellingsregeling exploratie en exploitatie van aardolie en aardgas in Nederland (2009/546/EG)	371
Uitvoeringsbesluit voor opdrachten water- en energievoorziening, vervoer en postdiensten (2016/1804/EU)	377
Uitvoeringsbesluit tot vrijstelling van de productie en groothandelslevering van electriciteit (2018/71/EU)	379

NEDERLANDSE REGELGEVING

Aanbestedingswet 2012	389
Aanbestedingsbesluit	505
Gids Proportionaliteit	511
Regeling modellen eigen verklaring	577
Uniform Europees Aanbestedingsdocument	579
Aanbestedingsreglement Werken 2016	587
Aanbestedingsreglement Nutssectoren 2016	1085

OVERIGE RELEVANTE DOCUMENTEN

Interpretatieve mededeling van de Commissie over concessieovereenkomsten in het communautaire recht (2000/C 121/02)	1095
Interpretatieve mededeling van de Commissie betreffende het Gemeenschapsrecht van toepassing op overheidsopdrachten en de mogelijkheden om sociale aspecten hierin te integreren (COM(2001) 566)	1111

Interpretatieve mededeling van de Commissie betreffende het Gemeenschapsrecht van toepassing op overheidsopdrachten en de mogelijkheden om milieuoverwegingen hierin te integreren (COM(2001) 274)	.1133
Interpretatieve mededeling van de Commissie over de toepassing van het Gemeenschapsrecht inzake overheidsopdrachten en concessieovereenkomsten op geïnstitutionaliseerde publiek-private samenwerking (geïnstitutionaliseerde PPS) (2008/C 91/02)	.1153
Interpretatieve mededeling van de Commissie over de toepassing van artikel 296 van het Verdrag voor overheidsopdrachten op defensiegebied (COM(2006) 779)	.1161
Interpretatieve mededeling van de Commissie over de Gemeenschapswetgeving die van toepassing is op het plaatsen van opdrachten die niet of slechts gedeeltelijk onder de richtlijnen inzake overheidsopdrachten vallen (2006/C 179/02)	.1169
Explanatory note – Competitive Dialogue – Classic Directive	.1177
Explanatory note – Framework agreements – Classic Directive	.1185
Explanatory note – Utilities Directive definition of exclusive or special rights	.1193
Explanatory note – Contracts involving more than one activity ¹ -Utilities Directive	.1197
Frequently asked questions concerning the application of public procurement rules to social services of general interest (COM(2007) 725)	.1201
Werkdocument van de diensten van de commissie betreffende de toepassing van het EU-aanbestedingsrecht op de betrekkingen tussen aanbestedende diensten ('publiek-publieke samenwerking') (SEC(2011) 1169)	.1209
Mededeling van de Commissie – Richtsnoeren inzake innovatiegericht aanbesteden	.1227
Richtsnoeren voor de deelname van inschrijvers en goederen uit derde landen aan de aanbestedingsmarkt van de EU (2019/C 271/02)	.1271
Richtsnoeren van de Europese Commissie betreffende het gebruik van het kader voor overheidsopdrachten in de door de Covid-19-crisis veroorzaakte noodsituatie (2020/C 108 I/01)	.1295
Mededeling van de Europese Commissie over de regels inzake overheidsopdrachten in verband met de huidige asielcrisis (COM (2015) 454 final)	.1301

UITGEBREIDE INHOUDSOPGAVE

Beknopte inhoudsopgave V

Uitgebreide inhoudsopgave VII

INTERNATIONALE REGELGEVING

Overeenkomst inzake overheidsopdrachten 1

EUROPESE REGELGEVING

Richtlijn overheidsopdrachten voor werken, leveringen en diensten (2014/24/EU)	21
Titel I Toepassingsgebied, definities en algemene beginselen	53
Hoofdstuk I Toepassingsgebied en definities	53
Afdeling 1 Onderwerp en definities	53
Afdeling 2 Drempels	56
Afdeling 3 Uitsluitingen	59
Afdeling 4 Specifieke situaties	63
Onderafd. 1 Gesubsidieerde opdrachten en onderzoeks- en ontwikkelingsdiensten	63
Onderafd. 2 Aanbestedingen waaraan defensie- of veiligheidsaspecten verbonden zijn	63
Hoofdstuk II Algemene regels	64
Titel II Voorschriften inzake overheidsopdrachten	68
Hoofdstuk I Procedures	68
Hoofdstuk II Technieken en instrumenten voor elektronische en samengestelde aanbesteding	75
Hoofdstuk III Verloop van de procedure	82
Afdeling 1 Voorbereiding	82
Afdeling 2 Bekendmaking en transparantie	87
Afdeling 3 Selectie van deelnemers en gunning van opdrachten	90
Onderafd. 1 Kwaliteitscriteria voor de selectie	91
Onderafd. 2 Beperking van het aantal gegadigden, inschrijvingen en oplossingen	98
Onderafd. 3 Gunning van de opdracht	99
Hoofdstuk IV Uitvoering van de opdracht	101
Titel III Bijzondere aanbestedingsregelingen	104
Hoofdstuk I Sociale diensten en andere specifieke diensten	104
Hoofdstuk II Regels inzake prijsvragen voor ontwerpen	105
Titel IV Bestuur	106
Titel V Gedelegeerde bevoegdheden, uitvoeringsbevoegdheden en slotbepalingen	109
Bijlagen	111

Richtlijn opdrachten in de sectoren water- en energievoorziening, vervoer en postdiensten (2014/25/EU) 175

Titel I Toepassingsgebied, definities en algemene beginselen	207
Hoofdstuk I Onderwerp en definities	207
Hoofdstuk II Activiteiten	211
Hoofdstuk III Materieel toepassingsgebied	213
Afdeling 1 Drempels	213
Afdeling 2 Uitgesloten opdrachten en prijsvragen; speciale bepalingen voor aanbestedingen waaraan defensie- of veiligheidsaspecten verbonden zijn.	216
Onderafd. 1 Uitsluitingen die van toepassing zijn op alle aanbestedende instanties en bijzondere uitsluitingen voor de sectoren water- en energievoorziening	216
Onderafd. 2 Aanbestedingen waaraan defensie- of veiligheidsaspecten verbonden zijn	218
Onderafd. 3 Bijzondere betrekkingen (samenwerking, verbonden ondernemingen en gezamenlijke ondernemingen).	220
Onderafd. 4 Bijzondere situaties	222
Onderafd. 5 Activiteiten die rechtstreeks blootstaan aan concurrentie en procedurele bepalingen hiervoor	223
Hoofdstuk IV Algemene beginselen	224

Titel II	Op opdrachten toepasselijke bepalingen	228
Hoofdstuk I	Procedures	228
Hoofdstuk II	Technieken en instrumenten voor elektronische en samengestelde aanbesteding	234
Hoofdstuk III	Verloop van de procedure	240
Afdeling 1	Vorbereiding	240
Afdeling 2	Bekendmaking en transparantie	244
Afdeling 3	Selectie van deelnemers en gunning van opdrachten	248
Onderafd. 1	Erkenning en kwalitatieve selectie	249
Onderafd. 2	Gunning van de opdracht	252
Afdeling 4	Inschrijvingen die producten uit derde landen bevatten en betrekkingen met deze landen	254
Hoofdstuk IV	Uitvoering van de opdracht	256
Titel III	Bijzondere aanbestedingsregelingen	258
Hoofdstuk I	Sociale diensten en andere specifieke diensten	258
Hoofdstuk II	Regels inzake prijsvragen	260
Titel IV	Bestuur	261
Titel V	Gedelegeerde bevoegdheden, uitvoeringsbevoegdheden en slotbepalingen	263
Bijlagen	. . . . .	265
Concessierichtlijn (2014/23/EU)		289
Titel I	Onderwerp, toepassingsgebied, algemene beginselen en definities	308
Hoofdstuk I	Toepassingsgebied, algemene beginselen en definities	308
Afdeling I	Onderwerp, toepassingsgebied, algemene beginselen, definities en drempelbedrag	308
Afdeling II	Uitsluitingen	313
Afdeling III	Algemene bepalingen	318
Afdeling IV	Specifieke situaties	321
Hoofdstuk II	Beginselen	321
Titel II	Regels inzake de gunning van concessies: algemene beginselen en procedurele waarborgen	323
Hoofdstuk I	Algemene beginselen	323
Hoofdstuk II	Procedurele waarborgen	325
Titel III	Regels inzake de uitvoering van concessies	330
Titel IV	Wijzigingen van de richtlijnen 89/665/EEG en 92/13/EEG	333
Titel V	Gedelegeerde bevoegdheden, uitvoeringsbevoegdheden en slotbepalingen	337
Bijlagen	. . . . .	339
Drempelbedragen		351
Rechtsbeschermingsrichtlijn Overheid		353
Rechtsbeschermingsrichtlijn Speciale Sectoren		361
Vrijstellingsregeling exploratie en exploitatie van aardolie en aardgas in Nederland (2009/546/EG)		371
Uitvoeringsbesluit voor opdrachten water- en energievoorziening, vervoer en postdiensten (2016/1804/EU)		377
Uitvoeringsbesluit tot vrijstelling van de productie en groothandelslevering van elektriciteit (2018/71/EU)		379
NEDERLANDSE REGELGEVING		
Aanbestedingswet 2012		389
Deel 1	Algemene bepalingen	389
Hoofdstuk 1.1.	Begripsbepalingen	389
Hoofdstuk 1.2.	Beginselen en uitgangspunten bij aanbesteden	393
Afdeling 1.2.1.	Algemene bepaling voor het sluiten van schriftelijke overeenkomsten onder bezwarende titel voor het verrichten van werken, leveringen of diensten	393

Afdeling 1.2.2.	Beginselen bij Europese aanbestedingen	394
Afdeling 1.2.3.	Uitgangspunten bij nationale aanbestedingen	395
Afdeling 1.2.4.	Uitgangspunten bij de meervoudig onderhandse procedure	396
Hoofdstuk 1.3.	Administratieve voorschriften bij aanbestedingen	396
Hoofdstuk 1.4.	Voorschriften voor het aanbesteden van werken door aanbestedende diensten	397
Hoofdstuk 1.5.	Voorwaarden in verband met in het kader van de Wereldhandelsorganisatie gesloten overeenkomsten.	397
Deel 2.	Overheidsopdrachten en prijsvragen voor overheidsopdrachten	398
Hoofdstuk 2.1.	Reikwijdte	398
Afdeling 2.1.1.	Toepassingsbereik	398
§ 2.1.1.1.	Toepassingsbereik overheidsopdrachten	398
§ 2.1.1.1.a.	Aankoopcentrales en gezamenlijke aanbestedingen	399
§ 2.1.1.2.	Afbakening samengestelde opdrachten	401
Afdeling 2.1.2.	Raming van de waarde	403
§ 2.1.2.1.	Algemene bepalingen	403
§ 2.1.2.2.	De raming van overheidsopdrachten	403
§ 2.1.2.3.	De raming van dynamische aankoopssystemen, innovatiepartnerschappen en prijsvragen	404
Afdeling 2.1.3.	Uitgezonderde overheidsopdrachten en prijsvragen	405
Hoofdstuk 2.2.	Procedures voor het plaatsen van opdrachten voor aanbestedende diensten	408
Afdeling 2.2.1.	Algemene procedures	408
§ 2.2.1.1.	Algemeen	408
§ 2.2.1.2.	Openbare procedure	409
§ 2.2.1.3.	Niet-openbare procedure	409
§ 2.2.1.4.	Procedure van de concurrentiegerichtede dialoog	409
§ 2.2.1.5.	Mededingingsprocedure met onderhandeling	410
§ 2.2.1.6.	Procedure van het innovatiepartnerschap	411
§ 2.2.1.7.	Onderhandelingsprocedure zonder aankondiging	411
§ 2.2.1.8.	Bijzondere voorschriften betreffende het plaatsen van overheidsopdrachten voor sociale en andere specifieke diensten.	413
Afdeling 2.2.3.	Bijzondere procedures	413
§ 2.2.3.1.	Procedure voor een concessieovereenkomst voor openbare werken	413
§ 2.2.3.2.	Procedure van een prijsvraag	413
§ 2.2.3.3.	Procedure voor het sluiten van een raamovereenkomst	414
§ 2.2.3.4.	Procedure voor een dynamisch aankoopstelsel	414
Hoofdstuk 2.3.	Regels inzake aankondiging, uitsluiting, selectie en gunning	415
Afdeling 2.3.1.	Algemeen	415
§ 2.3.1.1.	Ondernemers	415
§ 2.3.1.2.	Communicatie en inlichtingen	416
Afdeling 2.3.2.	Aankondigingen	417
§ 2.3.2.1.	Vooraankondiging	417
§ 2.3.2.2.	Aankondiging	418
§ 2.3.2.3.	Termijnen	419
Afdeling 2.3.3.	Bestek	421
§ 2.3.3.1.	Technische specificaties	421
§ 2.3.3.2.	Onderaanneming	423
§ 2.3.3.3.	Bijzondere voorwaarden	424
§ 2.3.3.4.	Voorbehouden opdracht	425
§ 2.3.3.5.	Varianten	425
Afdeling 2.3.4.	Eigen verklaring	426
Afdeling 2.3.5.	Uitsluiting, geschiktheid en selectie	426
§ 2.3.5.1.	Uitsluitingsgronden	426
§ 2.3.5.2.	Bewijsstukken uitsluitingsgronden	429
Afdeling 2.3.6.	Geschiktheidseisen en selectiecriteria	429
§ 2.3.6.1.	Geschiktheidseisen	429
§ 2.3.6.2.	Beroepsbevoegdheid	433
§ 2.3.6.3.	Selectie	433
§ 2.3.6.4.	Controle van uitsluitingsgronden, geschiktheidseisen en selectiecriteria.	434

Afdeling 2.3.7.	Mededeling van uitsluiting en afwijzing	434
Afdeling 2.3.8.	Gunningsfase	434
§ 2.3.8.1.	Uitnodiging tot inschrijving	434
§ 2.3.8.2.	Inschrijving	435
§ 2.3.8.2a.	Elektronische catalogus	435
§ 2.3.8.3.	Concurrentiegerichte dialoog	437
§ 2.3.8.4.	Gunningscriteria	438
§ 2.3.8.5.	Abnormaal lage inschrijvingen	439
§ 2.3.8.6.	Elektronische veiling	440
§ 2.3.8.7.	Mededingingsprocedure met onderhandeling	441
§ 2.3.8.7a.	Innovatiepartnerschap	442
§ 2.3.8.8.	Gunningsbeslissing	444
§ 2.3.8.9.	Verslaglegging en bekendmaking	444
§ 2.3.8.10.	Bewaarplicht gedurende de looptijd van de overheidsopdracht	446
Hoofdstuk 2.4.	Voorschriften voor de bijzondere procedures	446
Afdeling 2.4.1.	Bijzondere voorschriften bij het plaatsen van een overheidsopdracht via een raamovereenkomst	446
Afdeling 2.4.2.	Bijzondere voorschriften voor het plaatsen van een overheidsopdracht via een dynamisch aankoopstelsel	447
Afdeling 2.4.3.	Bijzondere voorschriften betreffende de bouw van een complex sociale woningen	449
Afdeling 2.4.4.	Bijzondere voorschriften voor concessieovereenkomsten voor openbare werken	449
Afdeling 2.4.5.	Voorschriften betreffende de procedure van een prijsvraag	449
Hoofdstuk 2.5.	Wijziging van overheidsopdrachten	450
Deel 2a.	Concessieopdrachten	452
Hoofdstuk 2a.1.	Reikwijdte	452
Afdeling 2a.1.1.	Toepassingsgebied	452
Afdeling 2a.1.2.	Toepassingsbereik	452
§ 2a.1.2.1.	Toepassingsbereik concessieopdrachten	452
§ 2a.1.2.2.	Afbakening samengestelde opdrachten	452
Afdeling 2a.1.3.	Raming van de waarde	455
§ 2a.1.3.1.	Algemene bepalingen	455
§ 2a.1.3.2.	De raming van concessieopdrachten	455
Afdeling 2a.1.4.	Uitgezonderde concessieopdrachten	456
Hoofdstuk 2a.2.	Procedures voor het plaatsen van concessieopdrachten	460
Afdeling 2a.2.1.	Algemeen	460
Afdeling 2a.2.2.	Sociale en andere specifieke diensten	461
Hoofdstuk 2a.3.	Regels voor concessieopdrachten inzake aankondiging, uitsluiting, selectie en gunning	461
Afdeling 2a.3.1.	Algemeen	461
Afdeling 2a.3.2.	Aankondigingen	461
§ 2a.3.2.1.	Aankondiging	461
§ 2a.3.2.2.	Termijnen	462
Afdeling 2a.3.3.	Bestek	462
§ 2a.3.3.1.	Technische specificaties	462
§ 2a.3.3.2.	Onderaanneming, bijzondere voorwaarden, voorbehouden opdrachten	463
Afdeling 2a.3.4.	Eigen verklaring	463
Afdeling 2a.3.5.	Uitsluiting	463
Hoofdstuk 2a.4.	Geschiktheidseisen en selectiecriteria	464
Afdeling 2a.4.1.	Geschiktheidseisen	464
Afdeling 2a.4.2.	Mededeling van uitsluiting en afwijzing	464
Afdeling 2a.4.3.	Gunningsfase	464
§ 2a.4.3.1.	Inschrijving	464
§ 2a.4.3.2.	Gunningscriteria, abnormaal lage inschrijvingen en elektronische veiling	464
§ 2a.4.3.4.	Gunningsbeslissing	465
§ 2a.4.3.5.	Verslaglegging en bekendmaking	465
Hoofdstuk 2a.5.	Wijziging van concessieopdrachten	465
Deel 3.	Speciale-sectoropdrachten en prijsvragen voor speciale-sectoropdrachten	466
Hoofdstuk 3.1.	Reikwijdte	466

Afdeling 3.1.1.	Toepassingsgebied	466
Afdeling 3.1.2.	Toepassingsbereik	467
§ 3.1.2.1.	Toepassingsbereik speciale-sectoropdrachten	467
§ 3.1.2.2.	Aankoopcentrales en gezamenlijke aanbestedingen	468
§ 3.1.2.3.	Afbakening samenstelling speciale-sectoropdrachten	470
Afdeling 3.1.3.	Raming van de waarde	472
§ 3.1.3.1.	Algemene bepalingen	472
§ 3.1.3.2.	De raming van speciale-sectoropdrachten	472
§ 3.1.3.3.	De raming van dynamische aankoopssystemen, innovatiepartnerschappen en prijsvragen	473
Afdeling 3.1.4.	Uitgezonderde speciale-sectoropdrachten en prijsvragen	473
Hoofdstuk 3.2.	Procedures voor het plaatsen van speciale-sectoropdrachten	479
Afdeling 3.2.1.	Algemene procedures	479
§ 3.2.1.1.	Algemeen	479
§ 3.2.1.2.	Openbare procedure	479
§ 3.2.1.3.	Niet-openbare procedure	479
§ 3.2.1.4.	Concurrentiegerichtede dialoog	479
§ 3.2.1.5.	Onderhandelingsprocedure met aankondiging	480
§ 3.2.1.6.	Procedure van het innovatiepartnerschap	480
§ 3.2.1.7.	Onderhandelingsprocedure zonder aankondiging	481
§ 3.2.1.8.	Bijzondere voorschriften betreffende het plaatsen van speciale-sectoropdrachten voor sociale en andere specifieke diensten	482
Afdeling 3.2.3.	Bijzondere procedures	482
§ 3.2.3.1.	Procedure van een prijsvraag	482
§ 3.2.3.2.	Procedure voor het sluiten van een raamovereenkomst	483
§ 3.2.3.3.	Procedure voor een dynamisch aankoopstelsel	483
Hoofdstuk 3.3.	Regels voor speciale-sectoropdrachten inzake aankondiging, uitsluiting, selectie en gunning	483
Afdeling 3.3.1.	Algemeen	483
Afdeling 3.3.2.	Aankondigingen	484
§ 3.3.2.1.	Periodieke indicatieve aankondiging en aankondigingen betreffende het bestaan van een erkenningsregeling	484
§ 3.3.2.2.	Aankondiging	485
§ 3.3.2.3.	Termijnen	486
Afdeling 3.3.3.	Bestek	487
§ 3.3.3.1.	Technische specificaties	487
§ 3.3.3.2.	Onderaanneming, bijzondere voorwaarden, voorbehouden opdracht en varianten	488
Afdeling 3.3.4.	Eigen verklaring	488
Afdeling 3.3.5.	Uitsluiting en selectie	488
Hoofdstuk 3.4.	Erkeningsregeling	489
Afdeling 3.4.1.	Deelname en toepassing	489
Afdeling 3.4.2.	Mededeling van uitsluiting en afwijzing	492
Afdeling 3.4.3.	Gunningsfase	492
§ 3.4.3.1.	Inschrijving	492
§ 3.4.3.1a.	Concurrentiegerichtede dialoog en elektronische catalogus	492
§ 3.4.3.2.	Gunningscriteria, abnormaal lage inschrijving, elektronische veiling en innovatiepartnerschap	492
§ 3.4.3.3.	Gunningsbeslissing	493
§ 3.4.3.4.	Verslaglegging en bekendmaking	493
§ 3.4.3.5.	Bewaarplicht gedurende de looptijd van de speciale-sectoropdracht	494
Hoofdstuk 3.5.	Overige voorschriften voor de procedures met betrekking tot de raamovereenkomst, het dynamisch aankoopstelsel en de prijsvraag	494
Hoofdstuk 3.6.	Wijziging van speciale-sectoropdrachten	495
Deel 4.	Overige bepalingen	495
Hoofdstuk 4.1.	Gedragsverklaring aanbesteden	495
Afdeling 4.1.1.	Algemene bepalingen	495
Afdeling 4.1.2.	Toetsingscriteria	496
Afdeling 4.1.3.	Beoordeling	497

Hoofdstuk 4.2.	Nadere uitvoeringsregels	498
Afdeling 4.2.1.	Nadere regels ter uitvoering van de richtlijnen	498
Afdeling 4.2.2.	Het elektronische systeem voor aanbestedingen	498
Hoofdstuk 4.3.	Vernietigbaarheid en boete	500
Afdeling 4.3.1.	Vernietigbaarheid	500
Afdeling 4.3.2.	Boete	501
Hoofdstuk 4.4.	Arbitrage en klachten	502
Hoofdstuk 4.5.	Evaluatiebepalingen.	502
Hoofdstuk 4.6.	Overgangs- en slotbepalingen	503

Aanbestedingsbesluit	505
Hoofdstuk 1 Begripsbepalingen	505
Hoofdstuk 2 Eigen verklaring	505
Hoofdstuk 2a Officiële lijsten en certificering	505
Hoofdstuk 3 Communicatie	506
Hoofdstuk 4 Gedragsverklaring aanbesteden	508
Hoofdstuk 5 Aanwijzing richtsnoeren	508
Hoofdstuk 6 Slotbepalingen	509

Gids Proportionaliteit	511
----------------------------------	-----

Regeling modellen eigen verklaring	577
--	-----

Uniform Europees Aanbestedingsdocument.	579
---	-----

Aanbestedingsreglement Werken 2016	593
--	-----

Aanbestedingsreglement Nutssectoren 2016	1087
--	------

OVERIGE RELEVANTE DOCUMENTEN

Interpretatieve mededeling van de Commissie over concessieovereenkomsten in het communautaire recht (2000/C 121/02)	1097
---	------

Interpretatieve mededeling van de Commissie betreffende het Gemeenschapsrecht op overheidsopdrachten en de mogelijkheden om milieuoverwegingen hierin te integreren (COM(2001) 274)	1135
---	------

Interpretatieve mededeling van de Commissie over de toepassing van het Gemeenschapsrecht inzake overheidsopdrachten en concessieovereenkomsten op geïnstitutionaliseerde publiek-private samenwerking (geïnstitutionaliseerde PPS) (2008/C 91/02)	1155
---	------

Interpretatieve mededeling van de Commissie over de toepassing van artikel 296 van het Verdrag voor overheidsopdrachten op defensiegebied (COM(2006) 779).	1163
--	------

Interpretatieve mededeling van de Commissie over de Gemeenschapswetgeving die van toepassing is op het plaatsen van opdrachten die niet of slechts gedeeltelijk onder de richtlijnen inzake overheidsopdrachten vallen (2006/C 179/02)	1171
--	------

Explanatory note – Competitive Dialogue – Classic Directive.	1179
--	------

Explanatory note – Framework agreements – Classic Directive	1187
---	------

Explanatory note – Utilities Directive definition of exclusive or special rights	1195
--	------

Explanatory note – Contracts involving more than one activity – Utilities Directive	1199
---	------

Frequently asked questions concerning the application of public procurement rules to	
--	--

social services of general interest (COM(2007) 725)	.1203
Werkdocument van de diensten van de commissie betreffende de toepassing van het EU-aanbestedingsrecht op de betrekkingen tussen aanbestedende diensten ('publiek-publieke samenwerking') (SEC(2011) 1169)	.1211
Mededeling van de Commissie – Richtsnoeren inzake innovatiegericht aanbesteden	.1229
Richtsnoeren voor de deelname van inschrijvers en goederen uit derde landen aan de aanbestedingsmarkt van de EU (2019/C 271/02)	.1273
Mededeling van de commissie Richtsnoeren van de Europese Commissie betreffende het gebruik van het kader voor overheidsopdrachten in de door de Covid-19-crisis veroorzaakte noodsituatie (2020/C 108 I/01)	.1297
Mededeling van de commissie aan het Europees Parlement en de Raad over de regels inzake overheidsopdrachten in verband met de huidige asielcrisis	.1303